

Віктор МЕЛЬНИК

У ПОЛОНІ ІНТЕРПРЕТАЦІЙ.
Політична антропологія
між Сходом і Заходом

Монографія

Вінниця
Нова Книга
2020

УДК 321.02:323.112

М48

*Рекомендовано до друку вченою радою філософського факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
(протокол № 1 від 31 серпня 2020 року)*

Рецензенти:

І. М. Варзар – доктор політичних наук, професор (м. Київ)

Г. М. Куц – доктор політичних наук, професор (м. Харків)

М. І. Хилько – доктор філософських наук, професор (м. Київ)

Автор-художник обкладинки: К. В. Волошина (м. Київ)

Літературний редактор: О. Ф. Петрушенко (м. Вінниця)

Науковий редактор: доктор філософських наук, професор Ф. М. Кирилюк (м. Київ)

Мельник В. М.

М48

У полоні інтерпретацій. Політична антропологія між Сходом і Заходом : монографія / Віктор Мельник. – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 280 с.

ISBN 978-966-382-495-6

Поняття “окциденталізм” та “орієнталізм” походять від латинських слів “Occidens” (“Захід”) і “Oriens” (“Схід”). Вони позначають не стільки географічні сторони світу, скільки цивілізаційні корпорації – об’єднання націй, урядів і територій за ступенем культурної компліментарності. Часто країни, що репрезентують “Схід” (наприклад, Китай та Індія) чи “Захід” (наприклад, Аргентина і Великобританія), мають незліченну кількість відмінностей, дипломатичних претензій, вдаються до збройних конфліктів. Усе це має значення для розвитку внутрішніх політичних систем цих державних утворень. Однак, коли мова заходить про зовнішньополітичну позицію, про ставлення до представників “інших культур”, тоді, як нації “Сходу”, так і нації “Заходу” демонструють рідкісну культурно-політичну солідарність (в межах своїх “корпорацій”). Відтак, різниця між “східними” і “західними” політичними системами полягає насамперед у соціальних стратегіях сприйняття та оцінок “протилежаного”. Інтерпретація, базована на культурних стереотипах, дуже часто перетворюється в детермінанту політичного життя нації. Так, скажімо, формуються ідеології – їхня форма та зміст принципово несхожі в західних (“окцидентальних”) та східних (“орієнтальних”) інтерпретаціях.

Ця монографія покликана створити передумови для вирішення проблеми синтетичного осмислення несхожості “східних” та “західних” інтерпретацій політики, з огляду на детальний аналіз історії та сучасності політичної антропології – дисципліни, що вивчає політичні традиції та типи, сенси, символи їхньої інтерпретації. Ось чому лівова частка дослідження присвячена порівнянню окцидентального та орієнтального вимірів політичної антропології, вивченню засад їхньої диференціації (відмінних рис) та передумов теоретико-методологічної інтеграції (спільних рис). У книзі розглядаються підвалини конституювання політичної антропології як самостійної наукової дисципліни, уточнюється періодизація історико-організаційних етапів становлення політичної антропології, класифікуються дослідницькі групи та наукові школи сучасних політантропологів, структуруються наукові маркери окцидентального та орієнтального вимірів.

УДК 321.02:323.112

© Мельник В. М., текст, 2020

© Нова Книга, 2020

© Волошина К. В., обкладинка, 2020

ISBN 978-966-382-495-6

ЗМІСТ

Передмова	4
Вступна частина	8
РОЗДІЛ 1. Історія та принципи політико-антропологічних досліджень	18
1. Як і чому з'явилась політична антропологія?	18
2. Виміри політичної науки та значення політичної антропології	70
Інформація для роздумів	102
РОЗДІЛ 2. Ідентичність та детермінізм як підстави політичної антропології	105
1. Дефініції окциденталізму та орієнталізму в політичній антропології	105
2. Нова класифікація груп та шкіл політичних антропологів	144
Інформація для роздумів	176
РОЗДІЛ 3. Чи можна досліджувати східний і західний світогляди інтегративно?	179
1. Проблеми інтеграції вимірів у політичній антропології	179
2. Ілюзія інтеграції окциденталізму та орієнталізму	193
Інформація для роздумів	232
Repetitio est mater studiorum (ключові тези)	235
Бібліографія питання	245

Наукове видання

Мельник Віктор Мирославович

**У полоні інтерпретацій.
Політична антропологія між Сходом і Заходом**

Монографія

Редактор *В. О. Парфенюк*
Комп'ютерна верстка: *О. С. Парфенюк*

Підписано до друку 05.11.2020 Формат 60×90/16. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 17,5. Наклад 1000 пр.
Зам. № 2019

ПП «Нова Книга»
21029, м. Вінниця, вул. М. Васька, 20
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2646 від 11.10.2006 р.
(067) 6562650, (063) 5270178
E-mail: info@novaknyha.com.ua
www.nk.in.ua